
FOLKETINGET

Europaudvalget

EU-Konsulenten

EU-note

Til: Udvalgets medlemmer

Dato: 10. oktober 2011

Forslag om energieffektivisering

Sammenfatning

Kommissionen fremsatte den 22. juni 2011 et forslag til nye rammer for energieffektiviseringer i EU, og indeholder en række konkrete initiativer ift. energieffektivitet i medlemslandenes energianvendelse og energiforsyning. Forslaget er en del af Kommissionens 2020-strategi, og skal bidrage til at målet om 20 % energibesparelser i 2020 nås. Forslaget har fokus på, at energiinvesteringer skal opvejes af besparelser på energiudgifter. På kort sigt kan forslaget betyde øgede udgifter for medlemslandene. Forslaget var udtaget som et af ti forslag, som Folketinget i 2011 skal undersøge, om overholder nærhedsprincippet. Pga. Folketingsvalget var det ikke muligt at overholde den formelle EU-frist den 30. september 2011. Folketinget kan dog stadig udtale sig til Kommissionen om forslaget.

Indhold og baggrund

Kommissionen fremlagde den 22. juni 2011 et direktivforslag, der skal fremme energieffektiviseringer og -besparelser i EU frem mod år 2020¹. Forslaget opstiller en fælles ramme, der skal sikre, at EU's stats- og regeringschefernes mål om energibesparelser på 20 % i 2020 nås. Kommissionens seneste skøn er, at EU kun vil opnå ca. den halve energibesparelse i 2020, hvis ikke der i

¹ KOM (2011) 370.

EU gøres en ekstra indsats i de kommende år for at sikre en bedre energiudnyttelse.

Kommissionen mener, at forslaget er nødvendigt af hensyn til EU's konkurrenceevne og energiforsyningsikkerheden i Europa, da kampen om de fossile brændstoffer vil stige i fremtiden, men også af hensyn til målet om færre CO₂-udledninger.

Forslaget er en delvis udmøntning af Kommissionens plan om energieffektivisering² af 8. marts 2011, og det sigter mod at afløse to nuværende direktiver på området – nemlig energitjenestedirektivet og kraftvarmedirektivet³, der ikke har levet op til Kommissionens forventede resultater.

Formålet med forslaget er at skubbe på medlemslandene og få skabt nogle incitamenter, der skal få offentlige og private til at opnå bedre energiudnyttelse, f.eks. ved at investere i energirenovering og gøre det nemmere for det offentlige, erhvervslivet og forbrugerne at spare på energien.

Direktivet dækker alle led i energikæden

Direktivforslaget retter sig mod alle led i energikæden, dvs. offentlige og private slutbrugere, energiforsyningssektoren og de regler og lovgivning i EU-landene, der forhindrer en mere effektiv energiudnyttelse. Forslaget har fokus på de energieffektiviseringer, der er umiddelbare og rentable, dvs. de effektiviseringer, hvor investeringer opvejes af lavere energiudgifter. Derudover er der nogle tværgående forslag f.eks. certificeringsordninger samt et krav om, at medlemslandene hver især skal fastsætte nationale energieffektivitetsmål, dvs. et absolut tal for det samlede energiforbrug i år 2020. De krav, som indgår i direktivforslaget, er minimumskrav, og de enkelte medlemslande kan derfor vælge opretholde eller indføre strengere krav. Kommissionen vil i 2014 vurdere, om en samlet energibesparelse på 20 % i 2020 er sandsynlig. Ellers vil Kommissionen overveje at foreslå bindende mål for medlemslandene.

Krav om energieffektivitet i den offentlige sektor

Kommissionen mener, at det offentlige skal gå forrest. Derfor er der krav til den offentlige sektor, både hvad angår renovering af offentlige bygninger, og hvad angår anvendelse af høje energieffektivitetsstandarder, når det offentlige køber bygninger, produkter og serviceydelser. Et håndfast krav er, at den offentlige sektor skal energirenovere 3 % af deres samlede etageareal om året, så det opfylder mindstekravet til energimæssig ydeevne i EU's bygningsdirektiv⁴.

Krav til energisektoren

Energidistributionsselskaberne og energisalgsvirksomhederne skal årligt spare 1,5 % af deres energisalg målt i mængde. Det skal ske ved, at energisel-

² Se Energieffektivitetsplan 2011 KOM (2011) 109

³ Direktiv 2004/8/EF om kraftvarme og direktiv 2006/32/EF om energieffektivitet i slutanvendelserne og om energitjenester.

⁴ Kravet gælder kun for bygninger med et nettoetageareal på mere end 250 m², og kun de steder, hvor det er "omkostningsoptimalt".

skaberne f.eks. effektiviserer opvarmningssystemer, installerer termoruder og isolerer tage hos slutkunderne. Energi til transport er ikke omfattet af forslaget. Medlemslandene kan også vedtage at friholde energiselskaberne fra forpligtelser ved at indgå frivillige aftaler eller udarbejde finansieringsprogrammer, når bare det årlige mål om 1,5 % energibesparelse nås.

Effektiviteten af nye energiproduktionsanlæg skal overvåges, og medlemslandene skal senest 1. januar 2014 udarbejde nationale varme- køleplaner, der skal indgå i planlægningen og placeringen af anlæg til opvarmning/nedkøling og genvinding af spildvarme. Disse planer skal ajourføres hvert 5. år. Medlemslandene skal sørge for at udbygge fjernvarme/fjernkøleinfrastrukturen, så der kan etableres kraftvarmeproduktion og anvendes spildvarme og vedvarende energikilder til opvarmning/nedkøling.

De nationale energimyndigheder skal tage energieffektivitet i betragtning i driften af gas- og elinfrastrukturen, når de f.eks. godkender nettakster for energidistributører.

Forbrugerne

Forbrugerne i alle medlemslande skal have mere præcise og individuelle forbrugsmålere samt let og gratis adgang til data om deres energiforbrug. Medlemslandene skal også skabe incitamenter til, at husholdningerne får udført et energisyn.

Erhvervslivet

For de små og mellemstore virksomheder skal medlemslandene indføre incitamenter, så disse får lavet et energisyn og får udvekslet best practices. Bl.a. skal medlemslandene udarbejde lister over energitjenesteleverandører, oplyse om finansieringsmuligheder, formidle oplysninger om energitjenestekontrakter mv.

De store virksomheder skal have deres energiforbrug analyseret. Dette skal ske inden 2014 og herefter hvert 3. år, og energisynet skal udføres på en uafhængig og omkostningseffektiv måde.

Sanktioner

Direktivforslagets art. 9 foreslår, at medlemslandene vedtager sanktioner, hvis ovenstående tiltag ikke overholdes.

Delegerede retsakter

Det skal også bemærkes, at direktivforslaget foreslår, at Kommissionen skal kunne vedtage en lang række delegerede retsakter⁵, der bl.a. fastlægger metoder til beregning af energieffektivitet, krav til hvad og hvordan medlemslandene skal rapportere til Kommissionen og krav til energieffektivitetsstandarder.

Direktivforslaget og EU's kvotehandelssystem

Kommissionen påpeger også, at energibesparelser som følge af forslaget kan have indvirkning på CO₂-kvoteprisen under EU's kvoteordning. Derfor vil Kommissionen overvåge evt. konsekvenser af energibesparelser, så der også fremover vil være incitamenter i EU's emissionshandelssystem til at gennemføre CO₂-besparende investeringer og sikre innovation i kvotebelagte sektorer.

Regeringens holdning

Regeringen finder det vigtigt med fælles EU-rammer og initiativer for energieffektivisering i EU. Dog finder regeringen det vigtigt at fastholde muligheden for fleksibel tilpasning til nationale forhold. Regeringen vurderer, at forslaget vil spare udgifter for forbrugere og det offentlige på langt sigt, men på kort sigt vil det betyde udgifter for stat, kommuner og regioner. Ved et reduceret energiforbrug og de nu gældende regler vil der også være et tab af afgifter for staten. Derudover vil det obligatoriske energisyn for de store virksomheder i første omgang medføre udgifter, som Kommissionen dog mener, vil kunne hentes hjem på længere sigt. Forslaget vurderes at have positive energi- og klimamæssige konsekvenser.

Andre medlemslandes holdninger

Andre medlemslandes regeringer ser gerne mere fleksibilitet i forslaget. Især kravet om, at medlemslande skal renovere 3 % af offentlige bygninger om året møder modstand i en periode, hvor mange medlemslande gennemgår markante offentlige besparelser. Der er også stærke forbehold over for kraftvarme og fjernvarme/fjernkøledelen af forslaget. Rådet forventes at drøfte forslaget første gang den 24. november 2011.

Desuden er det finske parlamentet og den svenske Riksdag kommet med en begrundet udtalelse, dvs. at forslaget ifølge finnerne og svenskerne ikke

⁵ En delegeret retsakt er, når EU's to lovgivende institutioner, Europa-Parlamentet og Rådet, overlader det til Kommissionen i en delegeret retsakt at vedtage "ikke-væsentlige bestemmelser", jf. artikel 290 i TEUF. Europa-Parlamentet og Rådet kan tilbagekalde denne bemyndigelse til Kommissionen.

overholder nærhedsprincippet. Det finske parlament sætter spørgsmålstegn ved den grundlæggende præmis, som Kommissionen anvender som argument for at fremsætte forslaget, nemlig at medlemslandene ikke vil være i stand til at nå målet om en 20 % nedsættelse af energiforbruget i år 2020. Det finske parlament mener, det er for tidligt at drage denne konklusion, og at der er andre måder at nå de 20 % reduktion end de obligatoriske tiltag, som Kommissionen foreslår. Derudover mener både det finske og svenske parlament, at art. 10 i forslaget griber for hårdt ind i regionale og lokale arealplaner, fordi det her foreslås, at medlemslandene fra 2014 skal udarbejde nationale varme- køleplaner, der skal ligge til grund for udviklingen af lokalplaner, så der fremover tages hensyn til effektiv kraftvarmeproduktion og effektiv fjernvarme/fjernkøling, når placeringen af nye anlæg skal besluttes. Derudover mener svenskerne, at kravet om energireovering af 3 % af det offentlige etageareal årligt er for rigtigt, og at direktivet i det hele taget indeholder for mange forslag om detaljeregulering, hvilket de ikke finder er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Europa-Parlamentet er medlovgiver på forslaget. Hovedudvalget Industri, Forskning og Energi (ITRE) forventes at vedtage deres rapport om forslaget den 28. februar 2012, og forslaget ventes indtil videre at komme til afstemning den 17. april 2011.

Afsluttende bemærkninger

Forslaget om energieffektivisering er et af de lovgivningsforslag fra Kommissionen i 2011, som Folketingets Europaudvalg har udvalgt fra Kommissionens arbejdsprogram med henblik på at undersøge om de overholder nærhedsprincippet⁶.

Forslaget er udvalgt til nærhedskontrol, fordi det er et politisk væsentligt forslag⁷. Folketinget skulle have afsluttet sit nærhedstjek af forslaget senest den 30. september 2011, men pga. folketingsvalget var det ikke muligt at overholde denne frist. Folketinget kan dog stadig godt udtale sig forslaget til EU's institutioner. Det skal blot fremgå klart af Folketingets udtalelse, hvis Folketingets bemærkninger knytter sig til forslagets indhold og ikke til nærhedsprincippet.

⁶ Den samlede liste over forslag udtaget til nærhedskontrol findes i [EU-note E 29 af 31. januar 2011](#).

⁷ Proceduren for nærhedskontrollen er beskrevet i Europaudvalgets beretning af 9. april 2010 om Folketingets behandling af EU-sager i forbindelse med kontrollen af nærhedsprincippet i EU.

Med venlig hilsen

Iben Tybjerg Schacke
(Tlf. 3694)